

Norsk Leddgiktforbund

Boks 101 Meny Rasta, 1476 RASTA
Tlf: 99 33 79 10 – 67 97 68 38 Bank: 2351.72.02940
E-post: aieven@online.no – org nr: 971275294
Hjemmeside: www.leddgikt.net

Høringsuttalelse - NOU 2010:5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering - et helhetlig hjelpemiddeltilbud

Innledning:

Norsk leddgiktforbund (NLF) er et lite særforbund som har som mål å arbeide med saker for at mennesker med leddgikt kan leve et fullverdig liv. Mange mennesker med leddgikt har funksjonsnedsettelse av ulik grad. Det finnes en stor gruppe som er helt avhengig av et velfungerende hjelpemiddeltilbud og med individuell tilpasning. Målet er at hver enkelt skal ha mulighet til å utnytte sitt potensiale fullt ut. Dette gjelder på alle områder i livet,- også i arbeidslivet.

NLF`s kommentarer;

Sektoransvarsprinsippet:

Fokuset på sektoransvarsprinsippet og overføring av finansieringsansvar (hjemling) fra folketrygdloven til sektorlovgivningen kan etter NLF`s syn føre til en mer fragmentering av ansvar, økonomiske gråsoner, sektorisering og i verste fall ansvarsfraskrivelse. Dette vil få store konsekvenser for kvaliteten i formidlingsprosessene, og dermed store konsekvenser for brukerne. Dette kan gi større usikkerhet og utrygghet. Det er viktig for oss å vite at vi får rett hjelpemiddel til rett tid uavhengig av hvor vi bor, alder og økonomi. Dette sikres gjennom rettigheter i folketrygdloven og statlig finansiering. NAV Hjelpemiddelsentral i fylkene har spesialkompetanse på området og samarbeider nært med fagfolk i kommunene for å gi funksjonshemmede et tilbud i nærmiljøet. Utvalgets forslag om et systemskifte der hjelpemiddelområdet splittes opp og legges over på den enkelte sektor vil føre til at brukerne må henvende seg til ulike steder for ulike hjelpemidler til barnehage, skole, arbeid og dagligliv. Gråsoner vil oppstå i overgangen mellom barnehage/skole/arbeid. Tilgangen til kompetanse og hjelpemidler blir usikker. Vi mener at retten til hjelpemidler må sikres gjennom folketrygdloven, for ellers vil tilgangen til rett hjelpemiddel bli en budsjettsak og i verste fall en salderingspost innen den enkelte sektor i kommunene. Det vil oppstå ulik behandling fra kommune til kommune. Hvis utvalgets forslag blir gjennomført vil det bli tilført nye oppgaver til kommunene,- uten sikkerhet for at det blir bevilget penger, det vil si ingen ”øremerking”.

Kommunene får både faglig og økonomisk ansvar for formidling av hjelpemidler i barnehage, skole, bolig og dagligliv. Kommunene får ansvaret for vedtak, innkjøp, lagerhold, reparasjoner, resirkulering og markedsoversikt. Når vi vet at det er ca 40% av kommunene som ikke har ergoterapeut sier det seg selv at det vil føre til stor usikkerhet og utrygghet. Hjelpemiddelsentralenes rolle i kompetanseoppbygging for kommunene, og deres ansvar for anskaffelser og kvalitetssikring av hjelpemidler, også innen bestillingsordningen må ivaretas. Hjelpemiddelsentralene har idag et overordnet og koordinerende ansvar for hjelpemiddelområdet. De bidrar til en likeverdig og helhetlig problemløsning for funksjonshemmede. Disse oppgavene er helt essensielle for vår trygghet.

Tilskuddsordning:

Utvalget foreslår at tilskudd kan brukes som virkemiddel for å gi brukerne større valgfrihet.

Valgfrihet forutsetter evne til å velge, og det kan for mange være vanskelig da evner og ressurser varierer fra menneske til menneske. Når et hjelpemiddel anskaffes gjennom tilskuddsordningen blir hjelpemiddelet brukerens eiendom i motsetning til hvis det lånes ut. Da har ikke det offentlige ansvar for service og reparasjon. Tilskudd åpner også for at brukere kan velge et dyrere og bedre hjelpemiddel dersom de har økonomisk evne til det, da de kan betale en del av summen selv. Dette ivaretar ikke rettferdighetsprinsippet. NLF mener mao at en økt bruk av tilskudd til hjelpemidler istedenfor utlån av hjelpemidler som i dag vil kunne gi sosiale forskjeller blant brukerne av hjelpemidler avhengig av hvor god økonomi den enkelte bruker har.

Også for mennesker med en nyoppstått funksjonsnedsettelse eller endret funksjon er tilskudd til kjøp av hjelpemidler et dårlig alternativ. Da er faren stor for at det blir anskaffet hjelpemidler som er lite egnet. Hvis forslaget om bruk av tilskudd blir gjennomført kan det oppstå en fare for at noen kommuner vil oppfordre brukere til å skaffe seg hjelpemidler gjennom tilskuddsordningen slik at de kan slippe å bruke ressurser på formidlingen.

En velfungerende hjelpemiddelformidling har som mål å gi funksjonshemmede muligheter for likestilling og deltakelse i samfunnet. NLF mener utvalgets forslag bryter med dette. Uten solid fagkompetanse og et godt formidlingssystem vil samfunnets investeringer ikke gi god nok nytte. Samfunnet mister viktig kompetanse når hjelpemiddelområdet splittes opp. Verdien av resirkulerte hjelpemidler reduseres dersom hjelpemidler skal gis som tilskudd og ikke utlån, og dersom hjelpemiddelsentralenes ansvar svekkes. Det er sannsynlig at utgiftene til saksbehandling, innkjøp og logistikk vil øke når hver sektor skal forvalte «sine» hjelpemidler. Hjelpemiddelområdet er stort og komplekst. For mennesker med leddgikt dreier det seg om alt fra spisebestikk,

enklere kjøkkenredskap, påkledningshjelpemidler, ortopediske hjelpemidler, rullestoler (manuelle og elektriske), bil og tilrettelegging av bolig, på skolen eller på arbeidsplassen.

Norsk Leddgiktforbund frykter fragmenterte tjenester, pulverisering av kompetanse og ansvar, samt store forskjeller mellom kommunene. Økt oppdeling og sektorisering vil ikke sikre kvalitet i formidlingen av hjelpemidler, og det vil øke behovet for koordinering.

De økonomiske utfordringene som kommunene står overfor gir lite rom for nye omfattende oppgaver på dette området. Retten til hjelpemidler må være uavhengig av geografisk bosted og kommuneøkonomi. Staten bør istedet forbedre hjelpemiddelformidlingen ved å bidra til å styrke kommunenes ergoterapitilbud og rehabilitering samt styrke vaktmestertjenesten for reparasjon av hjelpemidler.

Med bakgrunn i våre kommentarer mener derfor Norsk Leddgiktforbund at retten til hjelpemidler fortsatt skal ligge til folketrygden med et statlig finansieringsansvar. Vi er også sterkt i mot økt bruk av tilskudd. Dette vil sikre funksjonshemmede tilgang til hjelpemidler på alle livsområder, med mulighet til å leve et selvstendig liv uten hensyn til alder, bosted og økonomi.

Bærum, 12. oktober 2010

Med vennlig hilsen
Norsk Leddgiktforbund

Anne Frigstad
Leder

Aina Evensen
Nestleder